

Viro 19.-23.5.2011

Läänemaa – Tartto – Rápina

Retkellä Markku Nurminen & Pasi Parkkinen

Viron 4. hietatiira (Gelocheilidon nilotica) Haeskassa, ensimmäinen, joka on valokuvattu!

Ja näitähän piisasi sitten vähän enemmän: kattohaikara (Ciconia ciconia), Rápina.

Torstai 19.05.2011: Sponde Viron neljäs Hietatiira!

*Sää: 8/8, + 13C, iltaa kohden selkenevää.
Kohteet: Matsalun lahden alue*

Aamu valkeni aikaisin, kännykkä herätti liian lyhyen yöunen jälkeen jo ennen kolmea. Kahvit pulloon ja pari leipää pussiin sekä viimeinen tavaroiden tarkistus, ainakin lompsa, passi, kiikarit ja kamerat lähtevät mukaan – muusta ei niin väliä. Make karautti pihaan ja matka kohti Helsinkiä alkoi noin puoli neljä aamulla. Länsi-satamassa Tallinkin terminaalissa pitäisi olla 6:30 – tuntia ennen lautan lähtöä. Matka sujui sutjakasti, yhden pysähdyksen taktiikalla ilman suurempaa pilkkimistä ja satamassa oltiinkin osapuilleen ajallaan.

Auto lauttaan ja heti kannelle ottamaan ensimmäiset retken pinnat. Mereltä hoituivatkin allit, mustalinnut, merikihu sekä useimmat tavalliset vesiäiset. Sepelhanhea ei kuitenkaan saatu vuodariksi. Kun saaristosta päästiin avomerelle loppuivat linnutkin, parempi mennä tuulelta suojaan sisään ja haukata jotain aamupalaa laivan ravintolasta: nakit ja muussi vaikuttivat vähän turhan tanakalta eväältä näin aikaisin aamulla, joten valintana oli Fetasalaatti ja kahvi.

M/S SuperStar saapui Tallinnan satamaan aikataulussaan, kaksi tuntia Helsingistä lähdön jälkeen, mutta puolen tunnin odotuksen jälkeen vasta päästiin ajamaan autokannelta kaupunkiin. Nömmen funkkisrakennuksistaan tunnetussa kaupunginosassa pistäytyttiin vielä ruokakaupassa kokeilemassa eurolla maksamista, näköjään myös Debit -maksu toimi siellä: aika näppärää, tuntui vähän siltä, kuin hintataso olisi kuitenkin vielä Suomea alhaisempi... vaikka kaikki Euroskeptikot varmaan povasivat hintojen nousua, mene ja tiedä, miten kävi – halvempaa, kuin Suomessa kuitenkin - ainakin toistaiseksi.

Suuntana Läänemaa ja Matsalun lahti, yöpaikka oli varattu Haeskan ritarikartanosta, jossa kuului olevan suomalainen omistaja. Kiireettä ajeltiin Matsalua kohti, ensimmäinen pysähdys taisi olla heti Haapsalun tiehaaran jälkeen – tutussa kattocicce -paikassa, jossa muistaaksemme eka kertaa kuvattiin haikaraa vuosia sitten: tällä kertaa kuvasaalis jäi varsin heikoksi – taivaskin oli tunkkaisessa pilvessä.

Muutamien jarrutusten ja pintojen jälkeen pysähdyttiin lopulta Rannajoen tornille. Tornin edustalla tuntui olevan hirsikehikko rakenteilla, mihinkä lienee torppa siitakin tulossa? Torniin kavuttiin, mutta ei sieltä juuri mitään nähty – valtava ruoholakeus vaatisi kaukoputken kaivamisen – ja sehän tietysti oli alimmaisena takakontissa. Pinnoja kuitenkin tuli nyt ropisemalla: valkoselkätikkanaaras nähtiin ruoan haussa, kuhankeittäjän kaunis huiluääni kuultiin peukaloinenkin lauloi ja Sylviat alkoivat olla kasassa.

Matka jatkui kohti Haeskaa: josta – Haeskan kylästä saatiinkin sitten mustaleppälintu ja käenpiika. Tutuissa maisemissa ohitettiin Haeskan kartano – jossa olisi ”Lintuhotelli”, meidän yösijamme seuraavana yönä. Hotelli sai kuitenkin vielä odottaa, jatkoimme suoraan Tuuliku talu:lle, eli Haeskan lintutornille. Niityn reunassa – ennen rakennuksia, heti parkkipaikan jälkeen oli ryhmä Virolaisia lintuharrastajia, näyttivät meille mustahaikaran, joka ruokaili särkällä nautojen ja valkoposkianhien seurassa. Hanhimassat olivat lähteneet kuulemma maanantaina, mutta paikalla oli sentään joitakin satoja valkkareita. Anserit olivat jo kuitenkin Viron jättäneet, eikä edes yksittäisiä lintuja nähty: vuodet eivät todellakaan ole veljiä keskenään, edellisenä vuonnahan oltiin liikkeellä viikkoa myöhemmin ja silti nähtiin sekä rossicuksia, että tuntureita. Päivä vaikutti Haeskassa hiljaiselta, ei takavuosien mustapyrstökuiria – mutta punajalkaviklojen elämöintiä sitäkin enemmän.

Haeskan ilmatila oli tehokkaasti käytössä.

Aikamme ihmeteltyämme ajattelimme lähteä kirjautumaan hotelliin, hotellilla ei ollut ketään – joten soitto seinässä näkyvään numeroon Siellä vastasi suomalainen mies – olisi muutaman minuutin päästä Haeskassa. Sillä aikaa kuvattiin pihassa asustelevaa pulun tavalla käyttäytyvää sepelkyyhyä, kottaraiset

kantoivat ahkerasti ruokaa kattotiilien alle.

Saatiin kamat huoneeseen ja päätettiin suunnata Puiseen: ajelimme oikotietä Puiatun ja Pangan kautta Põgari-Sassin rantaniityille, jossa navetan kohdalla olikin valkoselkälätkäkoiras rummuttamassa puhelintolpan peltiin. Pistettiin grilli kuumaksi ja pihvit tirisemään. Tässäpä olikin hyvä aika kaivaa kaukoputki kontin pohjalta. Niityltä irtosikin heti kivoja lajeja: avosetti, lapinsirrejä, suosirrejä yms. Kun pihvit oli saatu tuulensuojaan, oli aika siirtyä Puiseen. Niemen kärki oli täynnä taloja ja rantaan pääsy hankalaa. Pienehkö valkosopki-parvi ruokaili kärjen tuntumassa.. Kärjessä lensi myös aika mielenkiintoisen näköinen kalalokki, ehkä 2kv lintu -jonka siiven yläpinta oli laajalti valkea: albinistinenko?

Puiseva, mutta omituisen valkea kalalokki.

Vielä paluumatkalla nähtiin pikkutiioja, sekä

Metsäkauris (Capreolus capreolus) Kiidevassa.

retken ensimmäiset ristisorsat. Tuurussa käännyttiin vahingossa Kiidevaan, tämä vahinko oli siinä mielessä hyvä, että vähän ennen Kiidevan kylää nähtiin kaksi nokkavarpusta ja niitä tähyillessämme kuultiin myös retken ensimmäinen kultarinta. Kultarintoja kuultiinkin myöhemmin runsaasti. Kiidevan kultarinta reagoi jollain tavalla atrappiin, mutta ei kuitenkaan tullut tarpeeksi alas, jotta kuvaamaan olisi kunnolla päässyt.

Haeskaan päästyämme menimme melkein heti takaisin tornille, pilvet olivat väistyneet ja iltavalo vaikutti kuvauksen kannalta hyvältä, jospa jotakin saataisiin tarttumaan kennolle. Mitään ihmeellistä ei kuitenkaan näkynyt, otettiin rennosti ja nautittiin kesäisestä alkuillasta: sain sentään kuvattua ohikiitävää tylliparvea, josta kuvasta kaivamalla löytyi yksittäinen kuovisirri retken pinnaksi. Katsoessani kaukoputkeen havahduin Maken huutoon: "Kuvaa Pasi tuota tiiraa!", olin juuri laittanut 1.4x kertojan putken ja kameran väliin saadakseni luettua paikallisen kalalokin jalassa olevan renkaan, rengasta ei siitä saanut luettua, eikä kamerakaan enää halunnut tarkentaa tiiraan. Tiiran olemus vaikutti jotenkin erilaiselta, vantteralta: yhtään kuvaa en saanut, mutta onneksi Make sai - tiira oli hävinnyt muutamassa sekunnissa, mutta kuvaa katsottiin Maken kamerasta: "hietatiira!!" oli ensimmäinen vaikutelma. Eihän sitä tietenkään voinut uskoa, oltiin näkevinämme

keltaista nokan kärjessä: riuttatiira se on - näin siitä huolimatta, että linnussa ei ollut yhtään riuttatiiran tuntomerkkiä. Eihän sitä kuitenkaan voi uskoa, että oltaisiin *spondena* löydetty jotakin näin kovaa! Havaintohetkellä tornilla ei ollut ketään muita, tullessamme sieltä pois – vastaan tuli suomalainen paris-kunta Kajaanista, mies (Ari Tervo) raahasi myös raskasta kameraa – muutamia sanoja vaihdettiin. Suomalaisten mentyä nähtiin vielä vanha Pygakoiras, päivä alkoi olla pulkassa: *110 lajia*, parhaimpina tietysti Pyga ja *riuttis*...

talletetut numerot – myös Jänden numero. Mutkien kautta viesti kuitenkin kulki Jändelle saakka. Jände välitti havainnon Viron ”*Rariliiniin*” -Viron lintuharrastajien omaan lintutiedotukseen. Rariliinistä viesti valahti myös Suomen lintutiedotuksen puolelle ja onnitte-luviestejä Suomesta alkoi tulemaan – jotenkin niin epätodellista. Kuvia tietysti kaipailtiin heti, mutta meillä ei ollut käytettävissä min-käänlaista nettiyhteyttä niiden toimittamiseksi Suomeen. Tiesin vanhastaan, että seuraavassa yöpaikassa Ilmatsalu Motellissa langa-

Lintutiedotus		Lintuharrastajien virtuaalisyhteisö - internet- ja mobiilipalveluja bongareille.	
Valitse:	<< Seuraava		
Etsi sivu	Gelochelidon nilotica		
Havainnon syistä	Edellinen >>		
Oma profiili	Päivämäärä	19.05.2011 22:02	
Omat hälytykset	Talletusaika	19.05.2011 22:02	
Lailliedot	Laji (lat.)	Gelochelidon nilotica	
Haku	Laji (suom.)	Hietatiira	
Käyttäjät	Harvinaisuusluokitus	Suurharvinaisuus	
Ryhmät	Havaintokunta	Estonia	
Keskustelu	Päivityshavainto	Ei	
Artikkelit	Havainnon tekijä	hauju	
RF-sähköpostin ja tekstiviestien ostaminen	Kuva	-	
Linunlasku	Kuvaus:		
Palauta	Ridala Haeska. Joku minuuti sitten tornilla. Hav. pasi Parkkinen & Markku Nurminen. Rariliinistä Jänden kautta poimi		
Infoa			
Lopsta			
Sinulla ei ole maksettuja tekstiviestejä.			

Hietatiira Suomen lintutiedotuksessa.

Yöpuulle kartanoon ja kuvat latautumaan koneelle. Kun oltiin saatu kuvat näkyviin alkoi kuvien tarkastelu, riuttatiira kääntyikin hyvin äkkiä hietatiiraksi: kirjat tutkittiin, kaiken kukkuraksi Make oli ottanut *Bongari 2010 vuosikirjan* iltalukemistoksi mukaan. Ko. Julkaisussa oli artikkeli hietatiirasta Lumijoelta kesällä 2010: katseltiin artikkelin kuvitusta, Maken kuvaama tiira oli täsmälleen samannäköinen, lyhyt ja paksu musta nokka, jossa selvä conus sekä selvästi erottuva siiven takareunan musta väri – ja vain takareuna, ei koko siiven kärki – kuten riuttiksella. Siinä se oli, elis ja ”Esteri” (eli Eestin pinna) molemmille.

19.05 Läänemaal Haeskas naerutiir (Gelochelidon nilotica), Eesti 4. vaatlus. Keemus 5 punanokk-varti (Netta rufina) endiselt paigal. Viljandimaal Navesti poldril 12 valgetiib-viirest (Chlidonias leucopterus).
18.05 Tartumaal Aardla poldril suurpiiritaja (Apus melba), Eesti 2. vaatlus. Läänemaal Spithamis emane kaelustäks (Saxicola torquatus), Pöösaspea neemel laisaba-änn (Stercorarius pomarinus) rändel. Läänemaal Keemus 5 punanokk-varti (Netta rufina), 4 isaslindu ja 1 emaslind.

www.estbirding.ee uutisoi hietatiirasta.

Soitto Suomeen isälle – edellisen Nokialaiseni hajoamisen yhteydessä olivat kännykän puhelinmuistiosta hävinneet kaikki sinne

ton nettiyhteys olisi – luvattiin lähetellä kuvia heti huomenillalla sieltä. *Sendari*, tuo kaikkien bongareiden hyvän onnen lähettiläs oli varmaan tällä kertaa erehtynyt kavereista - meil-lähän oli siis jo vakioviitsinä se, ettei me ikinä mitään kovaa raria löydettäis. Näin spondena se maistui todella hyvältä! Pikkasen kuitenkin kaiherti mieltä se, että meikäläisen 7D oli pettänyt juuri ratkaisevalla hetkellä – mikä mät-tää 7D:n tarkennuksessa?

Isännän kanssa vielä juteltiin pihalla ennen punkkaan painumista, isäntä kertoi tarinoita paikallisten ihmisten keskinäisistä kaunoista, jotka kantavat kommunistiaikaan saakka. Hän kertoi vielä *kartanon kummituksesta* – paikalliset kertoivat sen liikkuvan kartanossa ja katsovan yläkerran ikkunasta. Kartanon nykyinen isäntä ei kuitenkaan ollut nähnyt tätä kummitusta, vaan nukkunut yönsä hyvin. Niin nukimme mekin, päivä oli ollut niin pitkä, että varmaan satakaan kummitusta ei olisi meitä saanut hereille – vaikka nukuttiin juuri tuossa yläkerran huoneessa. Kerran oli yksi asukas tullut herättämään isännän keskellä yötä – kertoi että joku liikkuu hänen kasvojensa päällä pimeässä, isäntä meni huoneeseen ja sytytti valot – katto-orressa riippui lepakko: ”siinä

sulle kummitus!"

Perjantai 20.05.2011: Ilmatsaluun iliman aikojjaan.

Sää: 2/8, + 20C, iltaa kohden selkenevää.

Kohteet: Matsalun lahden alue ja siirtyminen Ilmatsaluun, Valguta Polder.

Aamu valkeni aurinkoisena, noustiin aikaisin ja lähdettiin jo kuudelta aamulla tornille – oltiin sovittu aamiainen yhdeksäksi, joten meillä olisi kolme tuntia aikaa retkeilyyn, sitten vain aamiainen, huoneen maksu (50€), auton

seurata Etelänsuosirrin (*Calidris alpina schinzii*) soidinta, laji nähtävästi pesii rantaniityillä. Lapinsirrit, avosetti ja ristisorsat olivat edelleen paikalla.

Ari Tervolta oltiin kuultu, että Keemussa – kartanon puistossa olisi lehtopöllö ja kuusi poikasta – kuviakin oli nähty: sinne tietysti lähdettiin kuvaamismielessä.

Puisto kompattiin perusteellisesti – heinä ja muu kasvusto oli jo polven korkuista, joten kävely siellä ei kovin miellyttävää ollut. Komeita tammia ja jalavaa siellä kasvoi, Kartano oli

Pikkusieppo (Ficedula parva) Taremetsassa ennen Valguta Polderia.

pakkaus ja matka kohti Ilmatsalua voisi alkaa. Meren ranta vaikutti hiljaiselta, muuttoa ei näkynyt laisinkaan – hanhetkin olivat häipyneet, joten ajattelimme pistäytyä uudelleen Puisessa: Matkalla, suurin piirtein Tuurun kylän kohdalla, huomattiin pieni kyyhky puussa: vuosiin ensimmäinen turturihan se siellä oli, Makelle peräti ensimmäinen Virossa. Põgari-Sassissa katselimme pitkälti samat lajit, kuin torstaina – mielenkiintoista oli kuitenkin

Turturikyyhky (Streptopelia turtur) Tuurussa.

autio ja jo ränsistynyt, lehtopöllöjä ei kuitenkaan löytynyt, valkoselkätikkanaaras sentään kaiveli puiston puissa ja nakkeli sekä mehiläishaukka saatiin retkenpinnoiksi. Harmaahaikarat näyttivät yhä pesivän tien oikealla puolella lammikon rannalla olevissa puissa.

Jatkettiin Keemun tornille, jossa oli ryhmä Ruotsalaisia lintuharrastajia, kyseltiin hieman heidän kuulumisiaan – olivat kuulleet että joku oli nähnyt hietatiiran eilen ... ;) No raritilannehan oli meille, suorastaan "sex-ett". Käytiin katsomassa Keemussa paikallisena majaillevat punapäänarskut: kamalassa väreilyssä viisi lintua, mutta kuitenkin elis minulle. Juuri pois lähtiessämme parkkipaikalle karautti ryhmä Virolaisia harrastajia, samat kaverit jotka olivat olleet Haeskassa. Juteltiin hetken, kerrottiin että oltiin menossa Tarton seudulle. Virolaiset kertoivat, että Väike-Rakkeen ei kannata mennä, polderi on pumpattu kuivaksi, sen sijaan Valguta polderi siitä vähän matkaa etelään olisi hyvä kohde.

Pitihän se vielä käydä Lihulan Lukoililla kahvila ja täydentämässä varastoja – mm. ostettiin lisää kertakäyttögrillejä. Tämän rastin jälkeen mentiin vielä tutulle Suitsujoen niittysuohaukapaikalle: hiljaista siellä oli, yksi paikallinen merikotka havaittiin sekä jo edellisinä vuosina tutuksi tulleet tiklit. Kultarintaa yritettiin saada atrapilla kuvattavaksi – tuloksetta, lintu katsoi viisaammaksi pysyä joen vastarannalla. Matkalla Valguta polderille pidettiin ns. ”vedenheittotauko” ja eikös vaan siitä irronnutkin nuolihaukka retken pinnaksi.

Kyllä Virossa on upeat metsät, ainakin kun on tottunut Suomen hakkuuaukkojen pirstomaan pusikkoon: vähän ennen Rannakülaa, nähtävästi Taremetssa – nimisessä metsässä näytti aivan pikkusiepolta, niinpä pysäytettiin auto ja avattiin ikkunat: molemmilta puolilta kuuluikin heleä pikkusiepon laulu: ei kun auto sivuun ja metsään kuvaamaan. Vanha koirashan se siellä reviiirään kuulutti, paikka oli pimeä – kuten tavallista ja itikoita piisasi – kuten tavallista: joitakin kuvia sentään saatiin, käsivarret tosin täynnä paukamia.

Itse Valguta polder antoi heti peltopyyn sekä musta- ja valkosiipitiirat. Lajistollisesti tämä oli retken rikkain paikka, anaksia oli mukavasti, lapasorsaa, heinätavia sekä tähän saakka puuttunut jouhisorsa. Meriharakka hautoi ”traktorin munan” päällä. Polderilta nähtiin myös härkälintuja ja retken ensimmäiset raskerttuset raksuttivat Vörtsjärven puoleisessa pusikossa: kalamiehiä onkineen tuntui olevan joka paikassa, kalastus on varmaan Viron suosituin vapaa-ajan harrastus. Grilli kuumaksi ja Kabanossit kypsymään, siinä sivussa stajajausta – jopa kaukoputki otettiin esille, kunnes Ilmatsalun motellista soitettiin ja kyseltiin, että ollaankos sitä ollenkaan tulossa. Luvattiin olla kahdeksaksi motellilla, oltiinkin -

muutaman turhan pysähdyksen jälkeen.

Ilmatsalun altaat vaikuttivat heti ensisilmäykseltä viime vuotista hiljaisemmilta, ei raskerttusia, ei vesiäisiä – altaissa oli kaloja ja vain yksi allas oli tyhjänä. Illalla käveltiin altaila ja ihmeteltiin kalojen pomppimista ilmaan saakka. Sainpa sitten vielä vuodariksi ja kuvapinnaksi tiltaltin, tuon tänä keväänä Suomesta lähes tyystin puuttuneen linnun: nyt olikin yhteistyökykyinen lintu, tuli oikein kameran putken päälle istumaankin.

Iltaapuhteilla, autolla käydessä vielä yksinäinen Jallu retken pinnaksi. Ilmatsalun perinteistä lajia, lehtopöllöä ei kuitenkaan kuultu.

Lauantai 21.05.2011: Kosteikon lintuja

Sää: 8/8 +13C, illalla 1/8 +20

Kohteet: Aardlapalu ja Röpina Polder

Motellissa oli sentään muitakin matkailijoilta, vaikka tavanomaisen hiljaista sielläkin oli. Aamupala seitsemältä, huoneen maksu (38€) ja kohti Aardlaa

Aardla-järvi lintutornista kuvattuna

Vettä oli pelloilla, muttei yhtä paljon, kuin

Hiirihaukka (Buteo buteo) Taremetssassa, ennen Valguta Polderia.

viime vuonna. Sitruunavästäräkkiä ei nähty entisellä paikallaan Kurepalun tien varressa. Pajusirkkunaaras sentään nousi pesältään – viisi munaahan siellä oli, maahan tehdyssä hienossa pesässä. Siirryttiin varsin pian alueen halki kulkevalle itä - länsi -suuntaiselle tielle, johon oli parkkeerannut myös muutama muu auto: kalamiehiä kaikki muut. Valkosiipi- ja mustatiiroja pörräsi, mutta ne olivat kuvauksen kannalta liian kaukana. Jatkettiin vanhalla pussitiais-paikalle, pesää ei enää löydetty mutta linnut nähtiin ja kuultiin. Ajettiin sitten koko alueen ympäri linjalla Porijoki – Aardlupalun kaatopaikka, pensassirkkalintuja ja ruisräkkiä havaittiin, ensin mainittuja jopa kuvattiinkin. Ruokokerttunen vaikuttaisi kuitenkin olevan alueen valtalaji muiden kerttusten loistaessa poissaolollaan.

väärässä paikassa, ja mikä pahinta – niihin on rakennettu katto: Haeskan torni on tästä positiivinen poikkeus. Englantilaisen lintuporukan ”tunnustelija” tuli myös tornille – muutama sana vaihdettiin: olivat viikon olleet Virossa, plakkarissa 180 lajia, mutta ei kuitenkaan pikusieppoa.

Gourmet -elämys eli Virolaiset einespihvit naamariin ja kokka kohti Räpinaa, ajeltiin taas oikopolkuja, eli pieniä hiekkateitä – välttääksemme Tarton keskustan: niin se vain tälläkin kertaa jäi Tarton keskusta näkemättä. Tartto – Räpina – väli oli kuitenkin linnustollisesti todella köyhää, tuli aivan Etelä-Savo mieleen: paljon tehoviljeltyjä peltoja, eikä karjaa – siitä hän se lähtee:

Lampiviklo (Tringa stagnatilis) Räpina Polderilla

Kumivene oli pop myös Aardlassa, olisikohan siitä lintujakin nähnyt?

Aardlan lintutornille grillaamaan, löytyihän sieltä sitten se sitruunavästäräkkikin: lintutornit Virossa ovat kyllä pääsääntöisesti sopimatomia lintujen tarkkailuun – ne ovat yleensä

Suunnattiin suoraan Polderille, hotellille pääsisi kirjautumaan vasta klo. 15:00 jälkeen. Ei näkynyt pomarinaa ja muutenkin elämä näytti aika hiljaiselta: näkyvimpänä ja äänekkäimpinä ehkä pikku- ja naurulokit, valkosiipitiiroja pyöri harvakseltaan joukossa. Petoja oli vain paikallinen vanha merikotkapari sekä yksi nuorempi meko. Aika pian myös nähtiin oletettava syy pomarinan puuttumiseen, merikotkat pitivät nähtävästi reviiirinään heti Peipsijärven rantaan rajoittuvaa metsäaluetta – siellä nähtiin merikotkan ajavan pomarinaa takaa: pomarina oli heikompana varmaan joutunut muuttamaan toisaalle.

Lampiviklot pitivät reviiiriään alueen halki kulkevan etelä – pohjois -suuntaisen tien poikki, tietkin oli Neuvostotyylisiin vedetty suoriksi tälle linjalle. Vikloja kuvattiin, mutta jälleen 7D:n tarkennuksessa liikkuvaan kohteeseen tuntui olevan suuria vaikeuksia. Valkosiipitiirat eivät antautuneet edellisvuoden tapaiseen yhteistyöhön. Alueen viljelijä kävi juttelemassa, meinasin tuoda 80 nautaa laitumelle kesäkuussa.

Illan rauhaa, pielessä sillan: Vööpsu, Vöhandujõgi, sillan takana alkaa Setumaa.

Räpina Hotell oli restauroitu 20 – luvun hirsirakennuksesta nykyaikaiseksi hotelliksi, julkisivu, pihakiveykset sekä sisustus oli viimeisen päälle siististi tehty, Virolaiseen tyyliin ilmanvaihtoa ei kuitenkaan huoneisiin saakka oltu saatu – joten ikkuna auki huoneissa piti olla, illalla alkoi itikoita tulla sisään sen verran, että ikkuna oli kuitenkin suljettava, kun ei haluttu neulatyynyiksi.

pealle joelle. Viime vuodesta poiketen näimme Vööpsussa myös valkosiipitiiroja. Hemptot mekastivat talojen pihossa – hieno ilta!

Mustatiira (Chlidonias niger) Vööpsussa.

Käväistiin vielä iltavalloilla Vööpsussa, sillan pielessä katsomassa lentäisivätkö mustatiirat viime kesäiseen tapaan läheltä ohi: lensivät ne. Viime vuonna nähtiin myös pikkutylli tällä paikalla: eikä sekään pettänyt meitä, taistelu 7D:n kanssa tosin jatkui. Hieman tunnelmaa häiritsi joella kulkeva vesiskootteri ja veneralli, joka ei todellakaan kuuluisi näin ka-

Länsimainen vitsaus

Pikkutylli (Charadrius hiaticula) Vööpsussa.

Sunnuntai 22.05.2011 – Ei tammitikkaa tällä kertaa.

Sää: 0/8 +20C

Kohteet: Räpina Polder ympäristöineen

Aamupala seitsemäksi, ehkä vähän myöhään lintujen kannalta – mutta on se joskus nukuttavakin: illalla kuvia katsellessa menee aina vähän turhan myöhään. Mentiin suoraan Polderille, sen halki kulkevalle tielle. Valkosiipitiirat pyörivät pikkulokkien kanssa nyt kohtuullisessa aamupalossa tien länsipuolella: mitään mullistavaa ja uutta ei näkynyt, joten aurin gonpalvonnan lisäksi lähinnä odoteltiin jotakin tajuntaa räjäyttävää – sitä ei tällä kertaa ilmaantunut. Jalohaikarat kuitenkin yllättivät iloisesti, eipä olla missään ennen nähty 7 jalkua yhtäaikaisesti, niiden täytyy pesiä jossakin lähistöllä. Iltapäivällä erehdyttiin sitten ajelemaan Polderin pohjoisosassa kulkevia peltoiteitä: onneksi auto kesti kasassa, sen verran huikeita paikkoja matkalle sattui. Pari lintutornia löydettiin – toisessa oli katto ja seinät ja lasi-ikkunat, toisessa tilanne ei ollut aivan näin huono: lintuja noista torneista ei kyllä näe. Jalohaikaroita tuntui istuksivan rämeisen – lähes kulkukelvottoman alueen pusikoissa, liekö jossakin siellä yhdyskunta. Vähän ennen Tammistun kylää oli tiellä yksinäinen turturikyhy, jo kolmas tällä reissulla. Offroad -ajelu

Liejukana (*Gallinula chloropus*) yllätti.

Räpinan peltoteillä tarjoili meille myös retken ainoan luhtakerkkusen.

Paikallisesta kaupasta käytiin hakemassa vielä grillattavaksi makkaraa, aika tanakan rasvaista kamaa olikin, kyllä taas jaksaa: onneksi kaikki kertakäyttögrillit oli nyt käytetty, voidaan jo palata hieman kevyempään ruokavalioon. Illan suussa katseltiin vielä Polderilla, mutta se alue oli selvästikin nähty, eikä se tarjonnut

Valkosiipitiirat (*Chlidonias leucopterus*) ja pikkulokit (*Larus minutus*) viihtyvät samoilla apajilla.

meille enää uusia lajeja. Päätettiin käväistä uudelleen Vööpsussa. Siellä mustatiirat pyyhkivät menemään nyt vastarantaa ja kuvaamaan ei juuri päästy. Niukasta kaislikosta silanpielessä kuului kuitenkin omituinen ”töräytys”, jota ensin luulimme luhtakanaksi – kotvan atrapoinnin jälkeen totesimme että kyseessä olikin liejukana, kaislikossa majaili pariskunta – siitpä retken pinna meille.

Käynti Räpinan linnan puistossa ei tuottanut itikanpuremia kummempaa, hieno oli puisto, valtavia satoja vuosia vanhoja tammia ja hyvin hoidetut istutukset – tikkoja ei vain näkynyt: eihän sitä aina kaikkea voikaan nähdä.

Maanantai 23.05.2011: Kotia kohti

*Sää 0/8 +24C, iltapäivällä 8/8 +14C sadetta
Kohteet: Aardlapalu ja matka Tallinnaan*

Räpinan mestat oli tosiaankin nähty, hotellilta päästyämme suuntasimme suoraan Tarttoa kohti. Odotusta ei hirveästi enää ollut ilmassa, alkoi jo varmaan olla vähän turnausväsymystä. Ajettiin tutulle tienpätkälle keskelle aluetta, arjen tultua olivat myös kalastajat tipotiesään. Valkosiipi- ja mustatiiraa kulki edes takaisin etelä – pohjoissuunnassa, ilmeisesti Emajoen luhtarannoilla oli hyviä korentopaikkoja, jossa tiirat ramppasivat saalistamassa.

Pensastaskun (Saxicola rubetra) mielipide ajokielto-merkistä.

Äkkiä puskien takaa tien pohjoispuolelta kuului aivan erilainen tiiran ääni: kamerat koholle ja valmiina kuvaamaan: siinä se nyt oli VALKO-POSKITIIRA, Viron pinna molemmille. Onneksi

kamerat nyt toimivat hieman paremmin ja kohtuulliset dokumenttikuvat saatiin aikaiseksi. Vielä Jänden kautta tiedotus Rariliiniin. Myöhemmin selvisi, että Margus Ots oli löytänyt nämä kaksi lintua jo sunnuntaina: mutta meille spondet yhtä kaikki. Samaan aikaan Suomessa bongarit katselivat valkoposkitiiraa Utajärvellä, meille kelpaa vain sponde!

Kotimatka alkoi hieman ennen puoli yhtä, juuri sopivasti ukkospilvien nousua Tarton ylle, autoon ehdittiin sopivasti ennen ensimmäisten pisaroiden tipahtamista. Koska aikaa oli runsaasti, satamassa pitäisi olla vasta 16:30, ajettiin mutkin ja käytiin mm. lounaalla Põltsamaalla – ravintolasta oli ukkonen täräyttänyt sähköt poikki, mutta lämmintä ruokaa sentään saatiin.

Valkoposkitiira (Chlidonias hybridus).

Reittimme kulki Paldiskin kautta rantatietä pitkin Tallinnaan, kotimatkan komein paikka oli ehdottomasti *Türisalu Pank*, n. 30-40m merestä nouseva kalkkikivitörmä, valitettavasti ei ollut paljoa aikaa ihastella siellä maisemia, mutta hyvä stajijapaikka tämäkin voisi olla. Vasta kotona tajusin, että tällä paikalla oli ollut pitkään ruostesorsa, olisikohan se siellä vielä ollut, jos olisi ymmärretty katsella?

Laivaan ajettiin viimeisten joukossa, koska jäätiin siis myöhään. Tämä oli kyllä fiksu veto, sillä meidät sijoitettiin aivan laivan peräluukun eteen: laivan tultua satamaan meni vain 4 minuuttia, kun oltiin jo päästy ajamaan ulos – tämä oli kyllä ennätys!

Retken saldo

Lajistollisesti retki oli erittäin antoisa, kokonaisuudessaan nähtiin 152 lajia, maininnan arvoisena tietysti 8 tiiralajia, vain riuttatiira jäi uupumaan: se tietysti olisi ollut hoidettavissa kotimatalla vaikkapa Virtsusta, mutta jätettiin jotain sentään ensi kertaan.

Kevään myöhäisyys näkyi Virossakin, kerttusista vain ruokokerttunen oli runsas, luhtakerttusia havaittiin ainoastaan yksi. Pensassirkkalintu oli paikoin runsas, mutta viime vuonna runsas viitasirkkalintu jäi havaitsematta kokonaan. Myös pikkulepinkäisen täydellinen puuttuminen Läänemaan katajaniityiltä oli pieni ihme. Satakieli ja kultarinta olivat kuitenkin ilahduttavan runsaita. Käenpiikoja piipitti yllättävän monessa paikassa, mutta toisaalta sitä ei tarvitse ihmetellä, kun ottaa huomioon Viron mahtavat luonnonmetsät, joissa koloja piisaa. Yksi huomio on niin ikään

Tikli (*Carduelis carduelis*) pönöttää Suitsujoen sillalla Matsalun luonnonsuojelualueella.

Mölysamakko (*Pelophylax ridibundus*), tulvapeltojen narisija, haikaran herkkupala. Räpina.

kottaraisen yleisyys, nurmikkolintuna se korvaa Virossa Räkseen. Räkseä ei ollut lainkaan niin runsas Virossa, kuin mitä se on Suomessa. Luonnon monimuotoisuus tuntuu ainakin toistaiseksi Virossa olevan paljon paremmalla tolalla, kuin meillä täällä kotisuomessa.

Petolinnut tuottivat pienen pettymyksen, ennen niin näkyvä pomarina näyttäytyi vain huonosti yhden kerran, tuulihaukkoja ja nuulihaukkoja nähtiin molempia vain kaksi yksilöä, kuten myös varpushaukkoja. Runsaimmat petolinnut olivat hiiri- ja ruskosuohaukat

Valokuvauksellisesti ei onni ollut aivan samalla tavoin myötä, kuten useilla aikaisemmillä reissuilla: Canon 7D pottuilu jäi vähän harmittamaan – katsotaan, mitä sille voisi tehdä: huoltoreissu siitä varmaan tulee.

Sitruunavästäräkki (*Motacilla citreola*) Aardlassa.

Teksti: Pasi Parkkinen
Kuvat: Markku Nurminen ja Pasi Parkkinen
(c) Tekijät 2011

Retken lajilista systemaattisessa järjestyksessä

1. Kyhmyjoutsen
2. Laulujoutsen
3. Merihanhi
4. Valkoposkihanhi
5. Ristisorsa
6. Sinisorsa
7. Harmaasorsa
8. Jouhisorsa
9. Lapasorsa
10. Haapana
11. Tavi
12. Heinätavi
13. Punasotka
14. **PUNAPÄÄNARSKU**
15. Tukkasotka
16. Haahka
17. Mustalintu
18. Pilkkasiipi
19. Alli
20. Telkkä
21. Uivelo
22. Isokoskelo
23. Tukkakoskelo
24. Peltopyy
25. Ruisräikkä
26. Kaakkuri
27. Kuikka
28. Silkkiuikku
29. Härkälintu
30. Merimetso
31. Kaulushaikara
32. Jaloahaikara
33. Harmaahaikara
34. Kattoahaikara
35. Mustahaikara
36. Merikotka
37. Pikkukiljukotka
38. Ruskosuohaukka
39. Niittysuohaukka
40. Hiirihaukka
41. Mehiläishaukka
42. Varpushaukka
43. Tuulihaukka
44. Nuolihaukka
45. Luhtahuitti
46. Liejukana
47. Kurki
48. Meriharakka
49. Avosetti
50. Pikkutylli
51. Tylli
52. Tundrakurmitsa
53. Kapustarinta
54. Töyhtöhyppä
55. Suosirri
56. Kuovisirri
57. Lapinsirri
58. Liro
59. Metsäviklo
60. Rantasipi
61. Punajalkaviklo
62. Mustaviklo
63. Valkoviklo
64. Lampiviklo
65. Mustapyrstökuiuri
66. Isokuovi
67. Taivaanvuohi
68. Suokukko
69. Merikihu
70. Naurulokki
71. Kalalokki
72. Harmaalokki
73. Merilokki
74. Sellälokki
75. Pikkulokki
76. Pikkutiira
77. **HIETATIIRA**
78. Kalatiira
79. Lapintiira
80. Räyskä
81. Mustatiira
82. Valkosiipitiira
83. Valkoposkitiira
84. Kesyykyhky
85. Uuttukyyhky
86. Sepelkyyhky
87. Turturikyyhky
88. Käki
89. Tervapääsky
90. Käpytikka
91. Valkoselkätikka
92. Käenpiika
93. Kiuru
94. Törmäpääsky
95. Haarapääsky
96. Räystäspääsky
97. Niittykirvinen
98. Metsäkirvinen
99. Västäräkki
100. Keltävästäräkki
101. Sitruunavästäräkki
102. Punarinta
103. Satakieli
104. Leppälintu
105. Mustaleppälintu
106. Kivitasku
107. Pensastasku
108. Laulurastas
109. Punakylkirastas
110. Kulorastas
111. Räkättirastas
112. Mustarastas
113. Lehtokerttu
114. Mustapääkerttu
115. Pensaskerttu
116. Hernekerttu
117. Ruokokerttunen
118. Pensassirkkalintu
119. Luhtakerttunen
120. Rastaskerttunen
121. Kultarinta
122. Pajulintu
123. Sirittäjä
124. Tiltalti
125. Peukaloinen
126. Harmaasieppo
127. Pikkusieppo
128. Kirjosieppo
129. Talitiainen
130. Sinitäinen
131. Pussitäinen
132. Pähkinänakkeli
133. Puukiiپیچ
134. Harakka
135. Närhi
136. Naakka
137. Mustavaris
138. Varis
139. Korppi
140. Kottarainen
141. Kuhankeittäjä
142. Varpunen
143. Pikkuvarpunen
144. Peippo
145. Hemppo
146. Tikli
147. Viherpeippo
148. Vihervarpunen
149. Nokkavarpunen
150. Punavarpunen
151. Pajusirkku
152. Keltasirkku